

Pokud se má o mé žádosti rozhodnout v této zemi - Polsko

Za jaký druh trestného činu mohu být odškodněn?

Odškodnění můžete získat, pokud jste obětí trestného činu, který měl za následek **těžké ublížení na zdraví, poškození fungování tělesného orgánu nebo poškození zdraví, v každém z případů trvajícím více než sedm dnů**. Není důležité, zda byl trestný čin úmyslný či neúmyslný nebo násilný či nenásilný. Důležité je, zda měl výše uvedený účinek.

Mohu získat odškodnění, pokud jsem příbuzný oběti nebo osoba závislá na oběti, jež zemřela v důsledku trestného činu? Které příbuzné či závislé osoby mohou získat odškodnění?

Pokud oběť trestného činu zemřela, můžete žádat o odškodnění, jestliže byla vaším:

- manželem/manželkou nebo druhem/družkou,
- rodičem, prarodičem nebo praprarodičem,
- dítětem, včetně adoptovaných dětí, vnukem/vnučkou nebo pravnukem/pravnučkou.

Není důležité, zda jste byli osobou závislou na oběti.

Mohu získat odškodnění, pokud jsem příbuzný oběti nebo osoba závislá na oběti, jež přežila trestný čin? Které příbuzné či závislé osoby mohou získat odškodnění v takovém případě?

V takovém případě má na odškodnění nárok pouze oběť trestného činu.

Mohu získat odškodnění, pokud nejsem státním příslušníkem některé ze zemí EU?

Zda dostanete odškodnění, nezávisí na vaší státní příslušnosti, ale na místě trvalého pobytu. Odškodnění můžete získat, pokud je místo vašeho trvalého pobytu v Polsku nebo v jiném členském státě EU.

Mohu žádat odškodnění od této země, pokud zde žiji a pocházím odsud (tato země je zemí mého bydliště nebo státní příslušnosti), i když byl trestný čin spáchán v jiné zemi EU? Mohu tak učinit místo toho, abych požadoval odškodnění v zemi, kde k trestnému činu došlo? Pokud ano, za jakých podmínek?

O odškodnění můžete žádat u polského rozhodujícího orgánu, pouze pokud byl trestný čin spáchán v Polsku. Pokud byl trestný čin spáchán v jiném členském státě EU, můžete o odškodnění žádat pouze v tom daném státě. Pokud potřebujete pomoc, můžete se obrátit na regionálního státního zástupce (*Prokurator Okręgowy*), pod jehož jurisdikci spadá místo vašeho trvalého pobytu.

Musím trestný čin oznámit nejdříve policii, abych mohl požadovat odškodnění?

Trestný čin by měl být oznámen policii nebo státnímu zastupitelství, protože k žádosti o odškodnění musí být připojena kopie oznámení. Nemusíte to udělat osobně. Státní zástupce, který vede přípravné řízení, vám pomůže získat odškodnění. Mějte na paměti, že oznámení trestného činu učiní vaši žádost důvěryhodnější v případech, kdy pachatel nebyl zjištěn.

Musím počkat na výsledek policejního vyšetřování či trestního řízení, než mohu podat žádost?

Žádost o odškodnění můžete podat předtím, než je řízení vedené státním zastupitelstvím (policií) nebo soudem uzavřeno. Rozhodnutí o přiznání odškodnění může být přijato před uzavřením trestního řízení.

Musím nejprve požadovat odškodnění od pachatele – pokud byl identifikován?

Požadování odškodnění od pachatele dává smysl pouze tehdy, pokud je reálná šance, že je od něj získáte. Pokud pachatel není schopen odškodnění uhradit, můžete o ně požádat, aniž byste nejprve na pachatele podali žalobu. V takovém případě budete muset prokázat, že odškodnění nedostanete od pachatele. Může se jednat o případ, kdy pachatel nemá žádný majetek nebo zůstane na mnoho let uvězněn, aniž by pracoval.

V případě, že pachatel nebyl identifikován nebo nebyl odsouzen, mohu přesto uplatnit nárok na odškodnění? Pokud ano, jaké důkazy musím předložit na podporu své žádosti?

Na odškodnění máte nárok bez ohledu na to, zda byl pachatel identifikován či odsouzen. V takovém případě byste během řízení o odškodnění měli prokázat, že událost, za kterou požadujete odškodnění, byla trestným činem.

Je stanovena lhůta, v níž musím žádost o odškodnění podat?

Pokud se snažíte získat odškodnění, mějte na paměti, že žádost musíte podat do pěti let ode dne trestného činu. Žádosti podané po uplynutí této lhůty se nebudou zkoumat.

Na jaké ztráty a výdaje se odškodnění vztahuje?

Vztahuje se odškodnění například na:

a) U obětí trestného činu:

– majetkovou (jinou než psychickou) újmu:

- náklady na zdravotní péči týkající se zranění (lékařské ošetření — ambulantní a nemocniční péči, rekonvalescenci), **ano**
- dodatečné potřeby nebo náklady vzniklé v důsledku zranění (tj. péči a pomoc, dočasnou a trvalou péči, dlouhodobou rehabilitaci, úpravu bydlení, zvláštní pomůcky atd.), **ano**
- zranění s trvalými následky (např. invalidita a další trvalá postižení),
  - ušlý zisk během lékařské péče a po ní (zahrnuje ušlý zisk a ztrátu schopnosti vydělávat či snížení prostředků na obživu atd.), **ano**
  - ztrátu příležitostí **ne**,
  - náklady spojené se soudním řízením týkajícím se události, která vedla k vzniku předmětné škody, jako jsou právní poplatky, soudní výlohy), **ne**
  - odškodnění ukradeného či poškozeného osobního majetku, **ne**
  - jiné,

– psychickou (morální) újmu:

- bolest a utrpení oběti **ne**.

b) U oprávněných osob nebo příbuzných obětí:

– majetkovou (jinou než psychickou) újmu:

- náklady na pohřeb, náklady na zdravotní péči (např. terapii pro rodinného příslušníka, ambulantní a nemocniční péči, rehabilitaci), **ano**
- ztrátu prostředků na obživu či ztrátu příležitostí **ano**,

– psychickou (morální) újmu:

- bolest a utrpení příbuzných nebo oprávněných osob / odškodnění přeživších, pokud oběť zemřela, **ne**.

Vyplácí se odškodné jednorázově, nebo v měsíčních splátkách?

Odškodné se vyplácí jednorázově. Vyplácí ho soud, který vydal rozhodnutí o jeho přiznání, do jednoho měsíce ode dne, kdy se takové rozhodnutí stalo pravomocným.

Jak by mé vlastní jednání ve vztahu k trestnému činu, můj trestní rejstřík nebo nedostatečná spolupráce během řízení o odškodnění mohly ovlivnit mou šanci na získání odškodnění a/nebo výši částky, kterou dostanu?

Odškodnění se úměrně sníží, pokud vaše jednání přispělo k trestnému činu.

Odškodnění nezískáte, pokud jste byli spolupachatelem daného trestného činu nebo jste souhlasili, že ponese jeho následky.

Jakým způsobem by mohla má finanční situace ovlivnit mou šanci na získání odškodnění a/nebo jeho výši?

Vaše finanční situace nemá pro účely odškodnění význam. Při prozkoumávání vaší žádosti bude pozornost věnována v první řadě zjišťování, zda můžete odškodnění získat od pachatele, instituce sociální pomoci nebo na základě pojistné smlouvy. Odškodnění bude přiznáno, pokud soud zjistí, že odškodnění nezískáte z žádného z výše uvedených zdrojů.

Existují nějaká další kritéria, která by mohla ovlivnit mou šanci na získání odškodnění a/nebo jeho výši?

Jedinou podmínkou přiznání odškodnění je nemožnost získat odškodnění od pachatele, instituce sociální pomoci nebo na základě pojistné smlouvy.

Jakým způsobem se odškodnění vypočítá?

Budete muset prokázat náklady, které vám v souvislosti s trestným činem vznikly. Pokud žádáte o ušlý zisk, měli byste předložit dokument, který ukazuje, kolik jste vydělávali. Náklady spojené s léčbou a rehabilitací, stejně jako náklady na pohřeb se nejlépe prokazují předložením účtenek. Pokud účtenky nemáte, můžete požádat, aby byli vyslechnuti svědci nebo jmenováni znalci.

Jestliže soud shledá, že ve vašem případě nelze s konečnou platností prokázat, že máte nárok na částku, o kterou žádáte, může vám být přiznána částka, kterou soud po zvážení všech okolností považuje za přiměřenou.

Je stanovena minimální/maximální částka, která může být přiznána?

Odškodnění nesmí překročit 25 000 PLN nebo 60 000 PLN, pokud oběť zemřela. Žádné ustanovení neuvádí minimální výši odškodnění.

Očekává se ode mne, že uvedu částku ve formuláři žádosti? Pokud ano, budou mi poskytnuty pokyny ohledně jejího výpočtu nebo ohledně jiných aspektů?

Ano, ve formuláři žádosti byste měli uvést požadovanou částku. Neexistují žádné zvláštní pokyny, ale nějaké informace najdete v s *ekci* „*Jakým způsobem se odškodnění vypočítá?*“.

Budou z odškodnění vyplaceného daným orgánem nebo subjektem odečteny částky, které obdržím za své ztráty z jiných zdrojů (jako je pojištění prostřednictvím mého zaměstnavatele nebo systému soukromého pojištění)?

Pokud jste od pachatele, instituce sociální pomoci nebo na základě pojistné smlouvy obdrželi finanční prostředky na náklady na pohřeb, ušlý zisk nebo jiné prostředky na živobytí (např. výživné) nebo náklady spojené s léčbou a rehabilitací, soud je od vašeho odškodnění odečte.

Mohu obdržet zálohu na odškodnění? Pokud ano, za jakých podmínek?

Než je žádost prozkoumána, můžete požádat o určitou částku (záruku) na pokrytí nezbytných nákladů spojených s léčbou a rehabilitací nebo náklady na pohřeb. Tuto žádost můžete podat před podáním žádosti o odškodnění nebo společně s ní.

Mohu získat doplňující nebo dodatečné odškodnění (např. v důsledku změny okolností nebo zhoršování zdraví atd.) po vydání hlavního rozhodnutí?

Odškodnění se zpravidla přiznává jako jednorázová částka.

Jaké podporné doklady musím ke své žádosti přiložit?

K žádosti o odškodnění byste měli připojit: kopii oznámení trestného činu, kopie rozhodnutí vydaných v trestním řízení (např. rozhodnutí o pozastavení trestního řízení), kopie lékařských osvědčení nebo znaleckých posudků o újmě na zdraví, účtenky a jiné dokumenty potvrzující informace uvedené v žádosti.

Pokud žádáte o odškodnění za smrt nejbližšího příbuzného, měli byste připojit úmrtní list této osoby a dokumenty, které potvrzují vztah mezi vámi a zesnulou osobou (např. rodný nebo oddací list). Pokud byla daná osoba vaším druhem/družkou, měli byste přiložit prohlášení podléhající trestní odpovědnosti, že jste žili společně.

Je třeba zaplatit nějaké správní nebo jiné poplatky poté, co je žádost podána a zpracovává se?

Žádáte-li o odškodnění, jste od soudních poplatků zcela osvobozeni. To znamená, že nebudete hradit výdaje spojené s podáním nebo prozkoumáním žádosti (např. odměny za znalecké posudky).

Který orgán rozhoduje o žádostech o odškodnění (ve vnitrostátních věcech)?

Ve vnitrostátních věcech zkoumá žádost o odškodnění okresní soud (*sąd rejonowy*), který je příslušný pro místo vašeho bydliště. Jedná se obvykle o okresní soud v místě, kde se nacházíte, nebo nejbližší tomuto místu.

Kam mám žádost zaslat (ve vnitrostátních věcech)?

Ve vnitrostátních věcech by se žádost měla poslat na adresu soudu, který bude věc prošetřovat.

Musím být přítomen během řízení, a/nebo když se rozhoduje o mé žádosti?

Soud zkoumající žádost rozhodne, zda je třeba, abyste na soudním přelíčení byli přítomni. Soud vás bude při oznámení data, kdy má být vaše žádost projednávána, informovat, zda je vaše přítomnost povinná.

Jak dlouho to (přibližně) trvá, než obdržím od daného orgánu rozhodnutí o žádosti o odškodnění?

Pro vynesení rozhodnutí o žádostech o odškodnění není stanovena žádná lhůta. Jak dlouho to potrvá, závisí nejen na tom, jak je případ složitý a jaké důkazy rozhodující orgán potřebuje získat, ale také na počtu případů, které tento orgán v danou chvíli zkoumá.

Pokud s rozhodnutím orgánu nejsem spokojen, jak ho mohu napadnout?

Pokud nejste s rozhodnutím soudu spokojeni, můžete se odvolat u krajského soudu (*sąd okręgowy*). Pokud vás u soudu nezastupuje advokát, obdržíte informace ohledně toho, jak odvolání podat.

Kde mohu získat potřebné formuláře a další informace o tom, jak podat žádost?

Státní zástupce vedoucí přípravné řízení týkající se trestného činu, u kterého se požaduje odškodnění, vám poskytne nezbytné informace ohledně odškodnění, dodá vám vzor formuláře žádosti a vysvětlí, jak jej vyplnit.

Existuje speciální telefonní linka nebo internetové stránky, které mohu využít?

Základní informace o odškodnění a vzor formuláře žádosti lze nalézt na internetové stránce [Ministerstva spravedlnosti](#).

Mohu si vyžádat při přípravě žádosti právní pomoc (pomoc od právníka)?

Právní pomoc se poskytuje lidem, kteří prokáží, že si právníka nemohou dovolit. Mějte prosím na paměti, že žádáte-li o odškodnění, můžete počítat s pomocí státního zástupce, který vede řízení týkající se trestného činu, za který žádáte odškodnění.

Existují nějaké organizace na podporu obětí, které mi mohou pomoci požadovat odškodnění?

V Polsku existuje Fond na podporu obětí a pomoc po uvěznění (*Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej*), který vybírá peníze, které se přidělují mimo jiné na pomoc obětem trestných činů a jejich nejbližším příbuzným. Tento fond spravuje ministr spravedlnosti. Podpora se organizuje tak, že správce fondu v otevřeném nabídkovém řízení vybírá organizace, jejichž nabídky považuje za nejlepší, a přidělí jim účelové dotace na opatření pro oběti trestných činů. V každé provincii je zpravidla alespoň jeden subjekt, který poskytuje podporu obětem trestných činů.

Finanční prostředky se používají na financování právní, psychologické a hmotné pomoci. Právní pomoc může pokrývat pomoc při žádání o odškodnění.

Pokud chcete této pomoci využít, měli byste se obrátit na nevládní organizaci, která obdržela dotace od ministra spravedlnosti, a prokázat, že jste obětí trestného činu. Seznam těchto organizací, společně s kontaktními údaji naleznete na internetové stránce [Ministerstva spravedlnosti](#), v sekci, která se týká činností / podpory obětí trestných činů / podpory obětí trestných činů a jejich nejbližších příbuzných – seznamu subjektů a organizací (klikněte na: *działalność / pomoc pokrzywdzonym przestępstwem / pomoc pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym* – lista podmiotów i organizacji).

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 11/03/2019